

KONVENCIJA MOR-a 89

O NOĆNOM RADU ŽENA ZAPOSLENIH U INDUSTRIJI (revidirana 1948)

Opšta konferencija Medjunarodne organizacije rada sazvana u San Francisku od strane Administrativnog savjeta Medjunarodnog biroa rada, sastavši se 17. juna 1948. godine na svom trideset i prvom zasijedanju.

Pošto je odlučila da usvoji razne predloge koji se odnose na djelimičnu reviziju Konvencije o noćnom radu (žena) 1919, usvojene od strane Konferencije na njenom prvom zasijedanju i Konvencije o noćnom radu (žena) (revidiranu) 1934, usvojene od strane Konferencije na njenom osamnaestom zasijedanju, pitanje koje predstavlja devetu tačku dnevnog reda zasijedanja.

Smatrajući da ti predlozi treba da dobiju formu medjunarodne konvencije usvaja danas devetog jula hiljadju devetstotina čerdeset i osme godine sljedeću Konvenciju, koja će biti nazvana Konvencija o noćnom radu (žena) (revidirana) 1948.

I DIO *OPŠTE ODREDBE*

Član 1

1. U smislu ove Konvencije smatraće se kao „industrijska preduzeća“ naročito:
  - a) rudnici, kamenolomi i ekstraktivne industrije svake vrste;
  - b) industrije u kojima se proizvodi izradjuju, izmjenjuju, čiste, opravljaju, ukrašavaju, dovršavaju, pripremaju za prodaju, ruše ili razvijaju, ili u kojima se materijal preradjuje, podrazumijevajući tu izgradnju brodova, proizvodnju, preradjivanje i prenošenje elektriciteta i motorne snage uopšte;
  - c) preduzeća za izgradnju i gradjevinarstvo, uključujući radove izgradnje, opravljanja, održavanja, mijenjanja i demoliranja.
2. Nadležna vlast će odrediti granicu izmedju industrije, s jedne strane, poljoprivrede, trgovine i drugih neindustrijskih radova, s druge strane.

Član 2

U smislu ove Konvencije izraz „noć“ označava period od najmanje jedanaest neprekidnih časova uključujući interval odredjen od strane nadležne vlasti od najmanje sedam neprekidnih časova između deset časova noću do 7 časova ujutru; nadležna vlast može propisati razne intervale za razne oblasti industrije, preduzeća ili grane industrija ili preduzeća, ali će konsultovati organizacije poslodavaca i radnika prije nego što odredi interval koji počinje poslije jedanaest časova noću.

Član 3

Žene, bez razlike godina starosti, ne mogu biti zaposlene ni u jednom industrijskom preduzeću, javnom ili privatnom, niti u ma kojem pogonu jednog od ovih preduzeća, sa izuzetkom preduzeća u kojima su zaposleni samo članovi iste porodice.

Član 4

Član 3 neće se primjenjivati:

- a) u slučaju više sile, kad u preduzeću nastane prekid rada koji se ne može predvidjeti i koji nema periodični karakter;
- b) u slučaju kad se rad obavlja bilo na sirovinama, bilo na materijalima u toku izrade, koji su podložni brzom kvarenju, ako je potrebno da se ovi materijali spasu od neizbježne propasti.

Član 5

1. Kad to, zbog naročito ozbiljnih okolnosti, nacionalni interes bude zahtijevao, zabrana noćnog rada žena moći će da se ukine odlukom vlade, nakon konsultovanja sa zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika.
2. O ukidanju ove zabrane zainteresovana vlada treba da obavijesti Generalnog direktora Medjunarodnog biroa rada u svom godišnjem izvještaju o primjeni Konvencije.

Član 6

U industrijskim preduzećima podložnim sezonskim uticajima i u svim slučajevima kada izuzetne okolnosti to zahtijevaju, dužina noćnog perioda označena u članu 2 može biti skraćena na deset časova za vrijeme šezdeset dana godišnje.

Član 7

U zemljama u kojima je zbog klime rad danju naročito težak, noćni period može biti kraći i od onoga koji je označen u prednjim članovima, pod uslovom da se u naknadu daje u toku dana odgovarajući odmor.

Član 8

Ova se konvencija ne primjenjuje:

- a) na žene koje zauzimaju rukovodeće mjesto ili mjesto tehničkog karaktera za koje snose odgovornost;
- b) na žene uposlene u službama za higijenu i socijalnim službama a koje obično ne obavljaju manuelni posao.

II DIO

NAROČITE ODREDBE KOJE SE ODNOSI NA NEKE ZEMLJE

Član 9

U zemljama u kojima se ne primjenjuje nikakva državna uredba u vezi sa zaposlenjem noću u industrijskim preduzećima, izraz „noć“ moći će privremeno i za vrijeme od najviše jedne godine označavati, prema slobodnoj odluci vlade, period od samo 10 časova, pod kojim se podrazumijeva interval, određen od strane nadležne vlasti, od najmanje sedam neprekidnih časova između deset časova u noći i sedam časova ujutru.

Član 10

1. Odredbe ove konvencije primjenjuju se na Indiju pod rezervom izmjena predviđenih u ovom članu.
2. Pomenute odredbe primjenjuju se na sve teritorije za čiju je primjenu nadležna zakonodavna vlast Indije.
3. Izraz „industrijska preduzeća“ obuhvata:
  - a) tvornice, određene kao takve u zakonu o tvornicama Indije (Indian Factories Act);
  - b) rudnike na koje se primjenjuje zakon o rudnicima Indije (Indian Mines Act).

Član 11

1. Odredbe ove konvencije primjenjuju se na Pakistan pod rezervom izmjena predviđenih u ovom članu.
2. Pomenute odredbe primjenjuju se na sve teritorije za čiju je primjenu nadležna zakonodavna vlast Pakistana.
3. Izraz „industrijska preduzeća“ obuhvata:
  - a) tvornice, definisane kao takve u zakonu o tvornicama (Factories Act);
  - b) rudnike na koje se primjenjuje zakon o rudnicima (Mines Act).

Član 12

1. Medjunarodna konferencija rada može, na svakom zasijedanju na čijem dnevnom redu se nalazi ovo pitanje, da prihvati samo većinom od dvije trećine glasova nacрте amandmana na jedan ili više prethodnih članova II dijela ove konvencije.
2. Takav nacrt amandmana treba da označi člana ili članove na koje se on primjenjuje i treba u roku od jedne godine ili, zbog izuzetnih okolnosti, u roku od osamnaest mjeseci od dana zaključenja zasijedanja Konferencije, da bude podnijet od strane člana ili članova na koje se on primjenjuje, vlasti ili vlastima u čiju nadležnost spada predmet, sa ciljem da dobije zakonsku važnost ili da se mogu preduzeti druge mjere u tom cilju.
3. Član koji dobije odobrenje od vlasti ili nadležne vlasti obavijestiće o svojoj formalnoj ratifikaciji amandmana Generalnog direktora Medjunarodnog biroa rada u cilju registrovanja.
4. Takav nacrt amandmana, već ratifikovan od strane člana i članova na koje se on primjenjuje, stupiće na snagu kao amandman na ovu konvenciju.

III DIO *ZAVRŠNE ODREDBE*

Član 19

1. U slučaju da Konferencija usvoji novu konvenciju koja u potpunosti ili djelimično mijenja ovu konvenciju, osim ako nova konvencija predviđa drugačije:
  - a) ratifikacija nove konvencije od strane nekog člana, povlačiće ipso jure, bez obzira na naprijed navedeni član 15 neposredni otkaz ove

Konvencije, pod rezervom da je nova konvencija koja mijenja raniju stupila na snagu;

- b) od dana stupanja na snagu nove konvencije, ova Konvencija prestaće da bude otvorena za ratifikaciju članovima;
2. Ova Konvencija ostaće u svakom slučaju na snazi po formi i sadržaju za članove koji je budu ratifikovali, a koji ne ratifikuju novu konvenciju.